

lenek, mindenféle menekülők bujdosnak. A munkásság egy nagy része Kantontól kb. 800—1000 km.-re fekvő kis tengerparti tartományba vonul, ahol megalakítja az első kínai munkás-paraszt köztársaságot. A későbbi lázadások menekültjei mind csatlakoznak hozzájuk és ők mennek a Fukien tartományban megmozdult parasztság segítségére is. Ez a 40 milliós tartomány csakhamar fel is szabadul az idegen imperializmus és a reakciós Kuómintang elnyomása alól. Helyzeténél fogva azonban, — mivel túl közel van a tengerparthoz, — ki van téve a körülzárás veszélyének és így a néphadsereg tovább vonul a szárazföld belseje felé. Ez a hadsereg azonban már százezrekre rúg, mindenütt nagy csapatokban csatlakozik hozzá a nép. Útközben elfoglalja a 60 milliós Szecsuan nevű középkínai tartományt, majd Szenszi és Szanszi tartományokat. A Kuomintang Csang-Kai-Sekkel az élén hadjáratot indít ellenük. Minden egyes vállalkozása azonban kudarcba fúl, nem képes megakadályozni a néphadsereg munkáját, mely eddig már mintegy 120—140 milliós tömegnek adta vissza szabadságát. A felszabadult tartományokban tökéletes demokráciát vezettek be. Likvidálták a nagybirtokot és adakozásokkal milliókat gyűjtve össze, lassan kiszorítják az iparból az idegen tőkét. A régi írásmódot elhagyták és latin betűket használnak, különböző kulturális intézményeket létesítettek, hogy megkönnyítsék a nép tanulását.

Japán természetesen igyekszik Kinát megmenteni a „vörös veszedelemtől”. Ezzel az ürüggyel foglalja el Mandzsuriát és mind mélyebbre hatol Csahar és Dzsehol tartományokba. Ezt használja fel imperialista törekvéseinek eltakargatására és ennek leple alatt szeretné egész Kinát gyarmatává tenni. Szerencsére a kínai népben egyre jobban érlelődik a nemzeti öntudat, ami újabban már a központi kormány politikájában is kifejezést nyer. A közvélemény nyomása alatt megindultak a nemzeti egységet megteremtteni célzó tárgyalások és ha ezek eredményre vezetnek, Kína önállósága is biztosítva lesz.

Sz. G.

VILÁGSZEMLE

A múlt hónap egyik nagy politikai szenzációja volt a Blum-kormány lemondása. Az első francia néprfront kormány a pénzügyi felhatalmazási törvényjavaslaton bukott meg. A szenátus, mint a francia reakció képviselője visszautasította a kormány eredeti javaslatát és helyette új felhatalmazást szövegezett meg, melyben a kormány munkáját korlátozni kívánta. Blum kormánya mereven ellenszegült ennek a javaslatnak és így került kenyértörésre a dolog. Franciaország baloldali pártjai hibául rótták fel Blumnak, hogy a szenátusi leszavazás után beadta lemondását. Többen, különösen pedig a szélsőséges elemek elítélik ezért, azt hozva fel, hogy in-

kább fordult volna a munkástömegekhez, megindítva az akciót a népben a kormány mellett. Az e hó elején megtartott szocialista pártkongresszuson azután tisztázódott a helyzet. A kongresszus határozatai szerint a szocialisták továbbra is közreműködnek az új Chautemps kormányban, hogy megőrizzék annak népfronti jellegét. Blum nagy beszédben védte álláspontját és igazolni igyekezett lemondását. Beszédében ismételte régebbi indokolását, mely szerint polgárháború veszélyeztetett volna, ha nem mond le. Ezt pedig úgy az ország bel-, mint külpolitikai helyzete miatt nem volt szabad kockáztatni. Amennyiben pedig a szocialisták visszautasították volna az új kormányban való részvételüket, ez minden következő népfront-kormánykombinációt lehetetlenné tett volna és így hatalmas politikai válságot idézett volna elő. Blum ezeket a végkövetkeztetéseket vonja le: „Vagy kapitulálunk minden harc nélkül, vagy pedig harcot kezdünk az intézmények és alkotmány ellen”. Ő maga ez utóbbi érdekében foglal állást. Ennek a küzdelemnek azonban *legális* eszközökkel kell történnie. A kongresszus határozatai szerint a párt továbbra is együttműködik a kormánnyal és megőrzi a népfrot egységét.

A francia népfront a napokban katolikus részről is újabb erkölcsi erősítést kapott. *Pacelli* bíboros Franciaországban egy vallásos ünnepséggel kapcsolatosan megtartott katolikus nagygyűlésen felhívta a hívőket, hogy támogassák a népfrontot. A demokrácia olyan uralmi forma, melynek keretei között minden igaz katolikus szabadon élhet a keresztény eszmék szerint. Többek között párhuzamot vont a fasiszta államok és a Szovjetunio-beli állapotok között és leszögezte, hogy a teljesen vallástalannak minősített Oroszországban sokkal zavartalanabban élhet egy katolikus vallásos ideáljának, mint a barbárvallású Németországban, ahol a keresztény eszme állandó üldöztetéseknek, zaklatásoknak van kitéve.

Az új francia kormány nem éppen a legszelídebb külpolitikai helyzet idején kezdte meg működését. A benemavatózási politika teljesen csődöt mondott. A semlegességi bizottság, miután Olasz és Németország kerekén visszautasították közreműködésüket, tehetlenné vált és így a spanyol kérdés még bonyolultabb helyzet elé állította a demokratikus hatalmakat. A Chautemps-kormány azonban mintha erélyesebben képviselte volna Franciaország külpolitikai érdekeit, mint elődje és határozottabb fellépésével ezáltal megmentette Franciaország tekintélyét. Az ellenőrzés olasz és német részről való felmondására azzal felelt, hogy a francia-spanyol határokat megnyitotta. Ez ugyan csak képletes megnyitás volt, mert még az ellenőrzés életbelépése előtt önként lezárták a déli határokat és így lényegében véve ez az intézkedés csak képletes, minden reális érték nélkül való. A spanyol helyzet ezzel az intézkedéssel semmiben sem tisztázódott, legfeljebb egy kicsit megdökkentette az egyre hangosabban követelőző fasiszta hatalmakat. Míg Német- és Olaszország egyre többet követelnek, addig Anglia

folytonos kompromisszumokkal igyekeznek kitolni a végleges döntést. A benemavatkozási bizottság ülésén az olaszok és németek azzal a javaslattal léptek elő, hogy ismerjék el Francót hadviselő félnek, amely esetben az ellenőrzésnek sokkal határozottabban meg lehetne húzni a határvonalait. Ugyanakkor azt a hírt terjesztették, hogy hadviselőfélként való elismerése esetén Francó hajlandó lemondani az olasz és német segédcsoportokról. Ez a politikai cselvetés azonban nagyon is átlátszó: ha Anglia és Franciaország elismerik Francót hadviselő félként, ez nem hogy elejét venné, de sokkal nagyobb mértékben lehetővé tenné számukra a spanyol lázadók támogatását. Ezért is folynak olyan elkeseredetten a harcok a benemavatkozási bizottságban a sorrend körül. Anglia ugyanis hajlandó lenne elismerni Francót hadviselő félként, de feltételként kiköti a fasiszta segédcsoportok azonnali visszahívását. Az olasz és német megbízottak pedig görcsösen ragaszkodnak ahhoz, hogy előbb ismerjék el a lázadókat rendes hadviselő feleknek és csak akkor hajlandók hazahívni csapataikat.

Amint ezekből is látszik, a benemavatkozási bizottság, semlegességi bizottság, ellenőrzési bizottság és az egész apparátus, amit a hatalmak a spanyol belháborúval kapcsolatosan életre hívtak, egyenkint csődöt mondanak, elvesztik jelentőségüket és nevetséges, gyerekes babaruha-civakodássá fajulnak. Mindez csak arra jó, hogy a polgárháborút még jobban kihúzzák, hogy a döntést elhalasszák és a véres polgárháború még nagyobb tömegekben szedje áldozatait.

Amíg a nagyhatalmak Londonban tanácskoznak, a spanyol polgárháború ime elért első évfordulójához. A valóságos polgárháború csak napokig tartott, mert az első hetekben már intervenció háborúvá alakult át, Spanyolország függetlenségi háborújává, idegen hatalmak ellen, melyek segítsége nélkül a spanyol zendülőket néhány hét alatt teljesen leverték volna.

A benemavatkozási komédia nyitányával egyidőben idegen hadianyag, idegen katonai tanácsadók, majd nagy expedíciós hadseregek árasztották el Spanyolországot, míg a köztársaságtól megvonták a védekezés legegységesebb eszközeit is. A háború kitörésének pillanatában a spanyol népfront elég laza összetételű volt. A népfront három szárnyból állott: a polgáriból, a szocialistából és az anarhistából. Az egyes szárnyakon belül a legélesebb ellentétek nyilatkoztak meg. Ezenkívül a nemzetiségi problémák is az egységesítő törekvés munkáját nehezítették. Ma a helyzet az, hogy minden vonalon az egység, a következetes népfront-politika s a modern hadvezetés híveinek álláspontja győzött. Spanyolország és Katalánia számos súlyos kormányválságot éltek át. Menni kellett Caballerónak, aki személyes politikát üzött, rendre kellett inteni az anarhistákat, a rendetlenség szervezőit s le kellett számolni a trockijistákkal, akik veszedelmes puccskísérlettel bizonyították be, hogy a köztársaság ellenségei. E súlyos belső küzdelmek eredményeként ma a belső szociális reformok párhuzamosan haladnak a

háborúval; a köztársaságnak fejlett hadiipara van és az intervenció csapatokkal legalább is egyenértékű hadserege. A kezdeti periódus miliciái természetüknél fogva alkalmatlanok voltak a támadásra. Minden erejüket a fasiszta előnyomulás feltartása örölte fel. A mai néphadsereg védekezése már támadás. A köztársasági hadsereg nyugodt és propaganda-efektusokat nem kereső munkájával nagyarányú offenzíva alapjait rakta le. Ez az offenzíva most van kialakulóban és első eredményei is igen jelentékenyek. Az intervenció seregeket Madrid előtt a köztársaságiak északról és délről a Tajó völgye felé haladó előnyomulása megsemmisüléssel fenyegeti.

Francó több esetben állott már az összeomlás szélén, de újabb intervenció csapatok minden esetben megmentették. A benemavatkozás politikája lehetővé tették a két fasiszta hatalomnak, hogy újabb segítséggel injekciózzák életre Francó kimerült hadseregét. A benemavatkozás politikája pedig csak azért jöhetett létre, mert a demokratikus államok közvéleménye nem tudott kellő elnyomást gyakorolni a kormányokra e politikával szemben, mely a támadóknak tett koncessziókkal akarja megvásárolni a békét. A „semlegesség” politikáját Anglia kezdte. Az angol konzervetivokat osztályönzésük teljesen elvakította, úgy hogy nem vették észre, hogy itt a fasiszta hatalmak részéről ördögien kiagyalt világhódító tervről van szó, melynek a spanyol ügy csak első fázisa. Az Ibériai félsziget leigázása csak ugródeszka lenne további áldozatok ellen. A benemavatkozás kezdeményezői nem vették észre, hogy politikájuk defenzívába szorítja a demokráciát, legyöngíti a béke fenntartásában érdekelt hatalmak frontját és felbátorítja a támadókat. Nem vették észre, hogy a katasztrófális következmények sorozatosan mutatkoznak. Alig múlik el nap, hogy a világ valamelyik sarkán kitörés ne fenyegeessen. S az elhibázott politika következménye végeredményben Japán új hadjárata is Kína ellen, amely a világoralmi harcot a legélesebb formában tüzi napirendre.

A japán imperializmus egyre mohóbban markol Kína testébe, egyre nagyobb területeket igyekszik letépni róla, soha ki nem elégülő éhsége csillapítására. A „demokrata” nagyhatalmak már előre készíthetik bürokratikus bizottságaikat, hogy a semlegesség és benemavatkozás homokhegy-elveibe dughassák fejüket. Lassanként azonban már nem térhetnek ki az eddig nyitottan hagyott kérdések elől. Nem lesz olyan világrész és olyan világtáj, ahol ne csapna pusztító rombolásba a fasizmus terjeszkedő vágya.

A nemrég lefolyt japán választások hatatmas csapást mértek a katonai klikkre. A Minseito- és Szejukáj-párt sikere a japán nép háborúellenes állásfoglalásának kifejezése volt. A katonai klikk által irányított Hayashi kormánynak tehát távoznia kellett s hosszas kormányválság után át is adta a helyét. A Konoje-kormány megalakulása után rögtön nyilvánvaló lett, hogy a kormány most is a tábornoki kar utasításainak engedelmeskedik, azonban a

Hajasi kormánnyal ellentétben, Konojenak sikerült Japán összes reakciós rétegeit megnyerni: a hadsereg vezetőit, az állami bürokráciát, a nagytőkét és az arisztokratákat. A japán fasizmusnak szüksége volt erre az összefogásra, mert az antifasiszta mozgalom gyors növekedése, a kínai japánellenes népháború gondolatának igen erős térhódítása, a sárga imperializmus közeli vereségének árnyékát vetették előre.

A legutolsó parlamenti választások, a Dzsehol és Csahar kínai tartományokban kitört japánellenes népferradalom a maga 150.000 partizán-harcosával igen komoly figyelmeztetés volt a távolkeleti fasizmus számára. Ebből a kétségbeesett helyzetből kalandorkísérletek révén akarnak kilábolni. Provokációk követik egymást nap-nap után a szovjet-mandzsú határon és Kinában. Fegyveres összetűzéseket provokálnak és azok hírének elferdített közlésével igyekeznek a japán nép hazafias érzéseit felkorbácsolni. Május vége óta szinte naponta idézték elő a japán-mandzsú csapatok az Amur folyó mentén a határincidenseket. Japán-mandzsú ágyúaszádok cirkáltak a Szovjetunio vizein, közelítettek az orosz partokhoz, majd végül kísérletet tettek, hogy Blochoj szigeten (szovjet terület) kikössenek. A konfliktus már-már elintézettnek volt tekinthető az orosz és japán külügyi hivatalok megállapodásai alapján, amelynek értelmében mindkét fél visszavonja csapatait a sziget környékéről és a sziget hovatartozását egy vegyes határfelülvizsgáló bizottság állapítja meg. E megállapodás ellenére, július 8-án japán csapatok kötöttek ki a szigeten, Azóta újabb erélyes tárgyalások folynak a környék demilitarizálásáról.

Július 7-én Kinában történt egy második nagyszabású provokáció Peking városától 70 kilométernyi távolságban. Japán csapatok „éjszakai hadgyakorlat” alkalmával meg akarták szállni Lu-Ku-Sziao várost. A kínai 29-es hadsereg csapattestei a provokációra fegyverrel válaszoltak. Csata fejlődött ki, amely másnapig elhúzódott. A harcoknak kínai részről 200, japán részről 10 halottjuk van. Ezzel azonban még nem ért véget a japánok tevékenysége. E hó 9-én a Pekingtől délnyugatra fekvő Van Ping körzetben idéztek elő véres összeütközéseket. Minden jel arra mutat, hogy a japán imperializmus régi tervét, — Peking leszakítását a kínai birodalom testéről, — akarja megvalósítani. Erre vall az is, hogy japán részről nagy csapatösszevonások történnek. Az incidensekkel kapcsolatosan a nankingi kormány tiltakozó jegyzékben követeli a támadás felelős vezetőinek a megbüntetését, az okozott károk megtérítését és biztosítékot hasonló esetek elkerülésére. Japán erre mozgósítással felel és követeli az északkeleti tartományok függetlenítését (természetesen japán felügyelet alatt). A helyzet egyelőre még tisztázatlan. Japán részről igyekeznek az incidenst helyi jelentőségűnek beállítani. Annyi bizonyos: ha bármilyen külön egyezséget képes japán megkötni az északi államok kormányzóival, máris gyöngítette a kínai központi kormány tekintélyét és erejét.